

48007

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 18.08.2026

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

Moldova Cumhuriyeti'nde yaşayan Gagavuz Türkleri, Türkiye ile tarihî, kültürel ve dil bağları bulunan, Oğuz Türklerinin bir koludur. Gagavuzya'nın özel hukuki statüsü 1994 yılında kabul edilmiş, Moldova Anayasası ile de anayasal güvence altına alınmıştır.

Bununla birlikte son yıllarda Gagavuzya ile Moldova merkezi yönetimi arasında özerkliğin kapsamı, bölgesel kurumların yetkileri ve seçimlerin yürütülmesi gibi konularda ciddi anlaşmazlıklar yaşanmaktadır. 2026 yılında Gagavuzya Halk Meclisi seçimlerinin hukuki uyuşmazlıklar nedeniyle gecikmesi ve Moldova Adalet Bakanlığı'nın Gagavuzya'nın seçim kurumları oluşturma ve bölgesel seçimleri düzenleme yetkilerinin anayasal denetim konusu yapılmasını talep etmesi, özerklik mekanizmasının işleyişine ilişkin kaygıları artırmıştır. Moldova Anayasa Mahkemesi'nin Temmuz 2026 tarihli kararında Gagavuzya'nın özerk statüsünün anayasal güvence altında olduğu teyit edilmekle birlikte, özerkliğin Moldova'nın üniter devlet yapısı ve merkezi kamu otoritelerinin yetkileri çerçevesinde kullanılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu gelişmeler, Gagavuzya'nın anayasal özerkliğinin fiilen daralabileceğine ilişkin kaygıları artırmaktadır.

Moldova'nın Avrupa Birliği'ne üyelik süreci devam ederken, demokratikleşme ve hukuk devleti reformları kapsamında yapılacak düzenlemelerin Gagavuzya'nın mevcut anayasal özerklik statüsünü zayıflatmaması büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin Moldova'nın toprak bütünlüğüne ve Avrupa Birliği'ne entegrasyon sürecine saygı göstermesi ile Gagavuz Türklerinin anayasal, kültürel ve dilsel haklarını savunması birbirine alternatif değildir.

Ayrıca, Gagavuz Türklerinin dil, eğitim, ekonomik kalkınma ve demografik gerileme gibi sorunlarının yanı sıra özerkliklerinin geleceğine ilişkin artan kaygılar karşısında Türkiye'nin yeterli ve görünür bir diplomatik girişimde bulunup bulunmadığının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Bu çerçevede;

- 1) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Moldova'da yaşayan Gagavuz Türklerinin dil, eğitim, kültür, ekonomik kalkınma ve demografik sorunlarına ilişkin kapsamlı bir politika ve eylem planına sahip midir?

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

- 2) Gagavuzya'nın 1994 yılında güvence altına alınan özel hukuki statüsünün ve anayasal özerkliğinin son dönemde yaşanan gelişmeler nedeniyle fiilen daraltılması ihtimali Bakanlığınız tarafından değerlendirilmekte midir?
- 3) Moldova'nın Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde yapılacak anayasal ve yasal düzenlemelerin Gagavuzya'nın mevcut özerklik statüsünü zayıflatmaması için Türkiye tarafından Moldova makamları ve Avrupa Birliği kurumları nezdinde herhangi bir diplomatik girişimde bulunulmuş mudur?
- 4) Gagavuzya'nın bölgesel seçimlerini gerçekleştirme, kendi kurumlarını oluşturma ve anayasal özerklikten kaynaklanan yetkilerini kullanmasına ilişkin son dönemde ortaya çıkan sorunlar hakkında Moldova makamlarıyla Bakanlığınız tarafından herhangi bir görüşme gerçekleştirilmiş midir?
- 5) Türkiye'nin Moldova'nın AB üyelik sürecini desteklerken, Gagavuz Türklerinin anayasal ve kültürel haklarının korunmasını bu sürecin ayrılmaz bir unsuru olarak gördüğüne ilişkin AB kurumlarına iletilmiş resmi bir görüşü bulunmakta mıdır?
- 6) Gagavuzcanın korunması, eğitimde kullanımının yaygınlaştırılması, Gagavuzca-Türkçe dil çalışmalarının geliştirilmesi ve Gagavuz kültürel mirasının gelecek kuşaklara aktarılması amacıyla Türkiye tarafından yürütülen veya planlanan yeni projeler bulunmakta mıdır?
- 7) Hükümetiniz, Moldova'nın AB'ye üyelik sürecini desteklerken Gagavuzya'nın anayasal özerkliğinin korunması ve Gagavuz Türklerinin kimlik, dil ve kültürel haklarının güvence altında tutulması için önümüzdeki dönemde hangi somut diplomatik ve siyasi adımları atmayı planlamaktadır?